

Raadsinformatiebrief

Van	Burgemeester en Wethouders	Zaak nr.	451075
Aan	Gemeenteraad	RIB nr.	2018-43
Portefeuillehouder	W. Jaeger	Datum	18 september 2018
Informatie bij	Michael van Riet Paap	Tel. nr.	035 629 2966

Onderwerp

Ministerie en gemeente Hilversum samen in de bres voor het Metropole Orkest

Kernboodschap

Het college heeft vandaag (18 september) samen met het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap een plan gepresenteerd om voor het Metropole Orkest in de bres te springen. Dit naar aanleiding van de noodklok die in mei van dit jaar door het Metropole Orkest werd geluid. Een bijdrage van €1 miljoen in 2019 en opnieuw in 2020 gaat ervoor zorgen dat het Metropole Orkest kan voortbestaan.

Hilversum gaat in 2019 en 2020 €250.000 voor rekening nemen, terwijl OCW voor €750.000 aan de lat staat. Voor zowel het Rijk als de gemeente Hilversum geldt dat dit plan naar buiten is gebracht onder voorbehoud van goedkeuring van haar begrotingen door respectievelijk de Tweede Kamer en de gemeenteraad.

De bijdrage van Hilversum is het startpunt van een structurele bestendinging van het orkest in de regio Gooi en Vechtstreek. Daartoe heeft het orkest zelf in korte tijd een ambitieus plan geschetst. Aan het realiseren van een lange termijn subsidierelatie in regionaal verband wordt in de komende maanden hard gewerkt. De raad wordt daarover nog dit jaar geïnformeerd.

Uitvoering Motie 18-69

Op 11 juli 2018 heeft de raad motie M18-69 unaniem aangenomen. De motie roept op ‘voor het Metropole Orkest in de bres te springen’. Het verzoek aan het college luidde samengevat: te onderzoeken wat het Metropole Orkest aan financiële impuls nodig heeft, welke bijdrage het Rijk, de regio en de gemeente Hilversum daarbij kunnen leveren, en wat het Metropole Orkest op haar plaats kan terugdoen voor het culturele klimaat in de Gooi en Vechtstreek.

Waarom is het Metropole Orkest belangrijk voor Hilversum?

Media en muziek zijn de dragende pijlers onder het cultureel-economische klimaat van Hilversum. Het Metropole Orkest, met haar thuisbasis in het Hilversumse Muziekcentrum van de Omroep, heeft zich ontwikkeld als culturele organisatie die wereldwijd vermaard is om zijn onderscheidende kwaliteit. Als enige professionele pop-, jazz- en dance-orkest ter wereld, met ook wereldmuziek als één van de vier vaste artistieke pijlers, weet zij diverse groepen in de samenleving te bereiken.

Het Metropole Orkest is, naast het Radio Filharmonisch Orkest, het Groot Omroepkoor en het Instituut voor Beeld & Geluid niet alleen voor de muziek- en mediacultuur in Hilversum van belang, maar voor heel Nederland. Vanuit dat perspectief is er voor het Rijk en de gemeente een gezamenlijke verantwoordelijkheid om deze dragende organisatie te koesteren en te ondersteunen.

Wat kunnen Rijk, regio en gemeente bijdragen?

Na de noodkreet van het orkest heeft ook de gemeente een brief naar de minister gestuurd, met de oproep om voor het orkest in actie te komen. Minister Ingrid van Engelshoven (OCW) heeft vervolgens via een Kamerbrief eind mei laten weten het Metropole Orkest te willen ondersteunen voor de overbruggingsjaren 2019 en 2020. Gesprekken met het ministerie hebben uitgewezen dat zij €750.000 voor ieder overbruggingsjaar beschikbaar stellen, mits de resterende €250.000 wordt gerealiseerd via cofinanciering door lokale overheden (of deels anderszinds).

Het is aannemelijk dat de steun vanuit OCW aan het Metropole Orkest ook na de overbruggingsjaren aanhoudt, of zelfs toeneemt. De bereidwilligheid bij OCW om (met steun van Hilversum) met €1.5 miljoen in de overbruggingsjaren te voorzien is daarvoor een belangrijke verklaring. Net als de stellingname van de minister in haar brief aan de Tweede Kamer om voor het orkest in actie te komen. In de ambtelijke contacten en het contact met de minister is die positieve grondhouding voor permanente ondersteuning aan het orkest opnieuw gebleken. Daarnaast heeft ook de Raad voor Cultuur uitdrukkelijk positief over het Metropole geadviseerd. Het orkest raakt tenslotte met haar internationale status, toegankelijkheid voor een breed publiek en sterke verbinding met cultuureducatie, aan belangrijke pijlers uit het nieuwe Rijkscultuurbeleid 2021-2024. Daarmee zijn ook de inhoudelijke gronden voor het Rijk aanwezig om het orkest als onderdeel van de culturele basisinfrastructuur (BIS) te behouden en dus na de overbruggingsperiode fundamenteel te ondersteunen.

Het tijdspad om de cofinanciering rond te krijgen was kort. Het ministerie gaf aan dat haar bijdrage op 18 september 2018 officieel kenbaar zou worden gemaakt, tijdens de presentatie van de rijksbegroting. In het plan van het college staat de gemeente Hilversum daarom voor de incidentele bijdragen in 2019 en in 2020 aan de lat. Het zeker stellen van een bijdrage uit de regio was op de korte termijn praktisch onhaalbaar – zeker gezien het feit dat er om financiële steun zou moeten worden gevraagd in de recesperiode.

Wel zullen in de komende maanden volop gesprekken met de regio worden gevoerd over de wijze waarop het Metropole Orkest met structurele subsidie in het culturele klimaat van de Gooi en Vechtstreek kan worden bestendigd.

Wat krijgt Hilversum terug voor haar bijdrage?

Het Metropole Orkest heeft in korte tijd de contouren van een langdurige samenwerking in deze regio geschetst. Essentieel daarin is dat er ook verbinding wordt gezocht met andere thema's dan cultuur. Dat maakt de lokale bijdrage aan het orkest zinvoller. Het sociaal domein en onderwijs krijgen in het plan van het orkest een prominente plek. De hoofdpunten van het plan zien er als volgt uit, waarbij in ieder geval de eerste zes punten al in 2019 worden uitgevoerd:

1. Repetitiebezoeken aan het orkest in het MCO, met uitleg door musici, door scholen en zorginstellingen (i.s.m. HilverZorg).
2. Gratis lunchconcerten in het MCO.
3. Korting op het digitale lespakket Metropole op School voor basisscholen.
4. Metropole op School concert in Gooiland of MCO met gratis stream naar scholen.
5. Inzet van musici van het orkest als coach of solist bij amateurorkesten en ensembles.
6. Inzet als van musici als curator bij poppodium de Vorstin, Gooiland en het MCO.
7. Metropole dag in MCO met allerlei workshops.
8. Grootschalig openluchtconcert op een erfgoedlocatie of het MediaPark.
9. Galaconcert/fundraiserconcert, eventueel gekoppeld aan een gemeentelijk initiatief.

Financiën

De voorgestelde financiële consequenties van de incidentele ondersteuning aan het orkest komen in de begroting zowel 2019 als 2020 ten laste van:

1. De post Cultuur en Evenementen Overig uit de Kadernota 2018: €90.000. Passend bij de oproep uit de motie tot een bijdrage van €1 per inwoner.
2. De algemene reserve: €160.000.

Dekking komt deels vanuit het cultuurbudget vanwege de verrijking van het culturele klimaat. Dat ook de algemene reserve wordt aangesproken komt voort uit het feit dat de plannen van het Metropole Orkest ook andere portefeuilles positief beïnvloeden.

Met haar bovengenoemde activiteiten raakt het orkest aan het sociaal domein en onderwijs, en in brede zin aan de marketing en verlevendiging van Hilversum als Mediastad.

Een volledige dekking vanuit de via het coalitieakkoord verkregen middelen voor cultuur zou betekenen dat er onvoldoende overblijft voor de structurele versterking van onder meer amateurkunst, cultuureducatie, Zilveren Camera en de ontwikkeling van culturele broedplaatsen.

Daarnaast is het bestaande cultuurbudget bedoeld om culturele programmering te versterken en te vernieuwen, niet om ruimte te creëren voor het opvangen van incidentele en structurele situaties. De vernieuwende programmering richt zich op de speerpunten van het nieuwe cultuurbeleid (muziek, media en architectuur), waartoe onder andere behoren: Festival Wonderfeel, Dudoktheaterfestival, concertreeks in MCO, talentontwikkelingsprogramma Podium de Vorstin met Wisseloord Studio, Ontwerpprijs Zilveren Kei, Mattheus Passion, Mediacity Bigband en Festival Gluren bij de Buren. Dat er budget overblijft is vooralsnog niet de verwachting.

Burgemeester en wethouders van Hilversum,
de gemeentesecretaris,

de burgemeester,

D. Emmer

P.I. Broertjes